

Međunarodna jubilarna konferencija — 50. obljetnica Billingsove metode

Ružica MARTINOVIĆ-VLAHOVIĆ*

Od 28. ožujka do 3. travnja 2003. godine održana je u Melbourneu Jubilarna konferencija posvećena pedesetoj obljetnici plodnog i izuzetno značajnog rada dr. Johna Billingsa i njegove supruge dr. Evelyn Billings na području kreiranja i primjene ovulacijske metode prirodnog planiranja obitelji te njenog promoviranja u Australiji i u svijetu.¹ Mogli bismo reći da je taj blagoslovljeni pedesetogodišnji rad bračnog para Billings i brojnih njihovih suradnika bio prekretnica u povijesti prirodnih metoda i da je Billingsova ovulacijska metoda (BOM) za mnoge žene i muževe diljem svijeta značila dobru vijest (the good news). Naime, dr. Billings je uz pomoć svoje supruge uspio pokazati da je iskustveno opažanje žena s obzirom na pojavu plodne sluzi i pratećeg osjeta vlažnosti i suhoće tijekom menstruacijskog ciklusa u potpunoj korelaciji s već postojećim fiziološkim i medicinskim faktima, te da je moguće signifikantno tumačenje te pojave i njena primjena u bračnom životu, što je dovelo do velikog napretka u percipiranju prirodnog planiranja obitelji.

Počeci Billingsove metode vezani su uz jedno hrvatsko prezime. Gdje se god spominje povijest BOM-a, spominje se i svećenik Maurice Catarinich (Katarinić). Po ocu Hrvat, podrijetlom iz Malinske na otoku Krku, rođen je 1917. godine u Melbourneu, gdje je i zaređen za svećenika 1943. te je nakon plodnog svećeničkog služenja 1994. godine umirovljen. Baveći se pastoralom obitelji i uvidjevši brojne poteškoće supružnika u ostvarivanju odgovornog roditeljstva, davne 1953. godine uspio je pridobiti tada mladog doktora neurologa Johna Billingsa da pokuša kao liječnik-znanstvenik nešto poduzeti na tom području. Dr. Billings se tome opirao znajući koliko je prirodno planiranje obitelji teško i nezahvalno područje rada. Valja se prisjetiti da je u to vrijeme istom bila poznata samo temperaturna meto-

* Dr. med. Ružica Martinović-Vlahović, Opća bolnica »Dr. Josip Benčević«, Slavonski Brod. Autorica ovog teksta bila je nazočna na Jubilarnoj Billingsovoj konferenciji kao jedini hrvatski delegat, i to dobrotom hrvatskih misijskih svećenika iz Australije i organizatora Jubilarne konferencije, a na poticaj o. Valentina Pozaića SJ, s obzirom da je odavno uključena u proučavanje i poučavanje prirodnog planiranja obitelji te da je autor prvog prijevoda brošure o Billingsovoj ovulacijskoj metodi na hrvatski jezik g. 1976. U to je vrijeme to bio drugi prijevod u Europi, odmah nakon poljskog. Autorica otada poučava prirodno planiranje na predbračnim tečajevima, a napisala je i vlastitu knjigu: *Prirodno planiranje obitelji*, Centar za bioetiku FTI, Zagreb 1998, ⁸2003.

¹ Njezin puni naziv i organizacijski okvir bio je: *International Jubilee Conference — 50th Anniversary of Billings Method*, University of Melbourne, Australia, conducted by Ovulation Method Research & Reference Centre of Australia Ltd.

da, koja je uz zahtjevno provođenje davala samo pola odgovora na pitanje plodnosti jer se sa sigurnošću mogla utvrditi neplodnost samo druge, postovulacijske faze menstruacijskog ciklusa. Svećenik Catarinich uspio je nagovoriti dr. Billingsa da pokuša raditi na tome barem tri mjeseca pa ako ništa ne uspije, neka odustane. Tu epizodu svojeg života dr. Billings uvijek rado ispriča zaključujući na kraju riječima: »Ta tri mjeseca su se produžila sve do danas i evo što je nastalo iz njih!«²

Konferencija je počela jubilarnom zlatnom sv. misom u katedrali sv. Patrika, koju je predvodio nadbiskup Melbournea M. R. Denis Hart s nekolicinom biskupa, a biskup Turkson iz Gane (sudionik i predavač na konferenciji) održao je homiliju. Na tom svečanom liturgijskom slavlju svi su prisutni obnovili svoja bračna obećanja, koja su predmolili bračni par Billings. Njihovom jubileju prisustvovala su i njihova djeca, brojna unučad, a najmladih četvero praunučadi prinijeli su prikazne darove. Uz anđeosko pjevanje katedralnog zbora bljeskali su fotoaparati jer je svatko htio imati uspomenu na taj već legendarni bračni par u tako svečanoj prigodi. Veličanstveno zdanje katedrale činilo se još značajnije, za mene dodatno i stoga što je u dvorištu *St. Patrick's Cathedral* u Melbourneu, zahvaljujući zauzimanju hrvatskih misijskih svećenika, odnedavno postavljena skulptura našeg blaženika, kardinala Alojzija Stepinca, koja zajedno sa stepeničastom fontanom predstavlja dojmljiv prizor. Na području Melbournea djeluju naime tri hrvatska katolička misijska centra, a vič. Mato Križanac (Croatian Catholic Center Clifton Hill) bio je osobito zaslužan za tu stvar.

Sudionici konferencije bili su smješteni u hotelu Carlton Crest, a predavanja su se održavala na dijametralno udaljenom i arhitektonski predivno osmišljenom Melburškom sveučilištu, koje je jedno od takva tri u gradu. Organizator skupa — kao što je to već gore spomenuto — bio je Australški istraživački i referentni centar za ovulacijsku metodu (Ovulation Method Research and Reference Centre of Australia, Ltd). Na konferenciji su bili nazočni sudionici iz četrdesetak zemalja sa svih kontinenata, ponajmanje iz Evrope, a najviše iz Azije. Najveća grupa, osim iz zemlje domaćina i Iraca, bila je ona iz Malezije.

Konferencija je obuhvaćala predavanja koja su obrađivala ljudsku seksualnost i plodnost, mogli bismo reći na dvije razine.

Jedna grupa predavanja odnosila se na pristup čovjeku, njegovoj tjelesnosti, ljubavi i braku obasjavajući ga bogatstvom svjetla katoličke vjere i crkvenog učiteljstva, od kojeg je danas zasigurno najsnažniji reflektor pape Ivana Pavla II. koji sjaji kroz njegove brojne enciklike, pastirska pisma, knjige, govore i ostalo. Teološki obrazovani laici, pretežno žene, govorile su o iskustvu rada s mladima — ponajprije u katoličkim školama, ali i pojedinim oblicima pastoralnog župnog djelovanja, brojnim kršćanskim edukativnim programima o seksualnosti u kojima se nastoji polaziti od realnosti koja nas okružuje te koristiti pozitivne stavove i po-

2 Evelyn L. Billings and John J. Billings, *Teaching the Billings Ovulation Method. Poučavanje Billingsove ovulacijske metode*, Ovulation Method Research and Reference Centre of Australia, Melbourne, 1997. Tekst postoji na hrvatskom, s ilustracijama u boji: Dr. Evelyn Billings i Ann Westmore, *Billingsova metoda*, Obiteljski centar, Zagreb, 1991.

našanja kao bazu za usvajanje dubljih i viših vrijednosti, kao npr. vrijednosti koje mladi prihvaćaju u prijateljstvu (iskrenost, vjernost, poštivost, nezamjenjivost itd.), a koje potom mogu pomoći u shvaćanju izgradnje istinske ljubavi i braka. Prikazan je takav jedan program pod nazivom »Loving for life«, a u radionicama se moglo upoznati i više njih (»Teen Star«, »Teachable moments« itd...).

Druga grupa predavanja odnosila se na Billingsovu ovulacijsku metodu, njezinu medicinsku utemeljenost, primjenu kod poremećaja plodnosti, standarde učenja same metode, programe promoviranja na nacionalnoj i internacionalnoj razini, te posebne programe za edukaciju obiteljskih liječnika i ginekologa za pomoć u njihovu radu.

Od svih predavanja spomenula bih za mene dva dojmljivija: uvodno predavanje i prikaz primjene BOM–a u Kini.

Uvodno predavanje dalo je ton i usmjerenje cijeloj konferenciji jer ga je iznio izvrstan govornik i plodan pisac, američki teolog–laik Christopher West, gost profesor *Instituta za brak i obitelj Ivan Pavao II.* u Melbournu. On je obradio temu »Ženidbeno značenje tijela i prirodno planiranje obitelji«. Bazirajući se na suvremenom pristupu aktualne i moderne tematike teologije tijela (the theology of the body), služeći se brojnim citatima Ivan Pavla II., ponajviše iz enciklika *Humanae vitae* i *Familiaris consortio*, posvijestio nam je značenje tijela kao znaka nevidljivog misterija, duhovne realnosti, sposobnosti ljubavi koja oslikava sliku Božje ljubavi. Bračni čin uprisutnjuje tu ljubav u svijetu i umnaža je te tako postaje također sakramentalno djelotvoran, materijalni znak nevidljivog misterija, tajne ljubavi. Darujući i primajući jedno drugo u sakramentu ženidbe, sa supružnikom primamo Krista. Tako postaje očita nedjeljivost seksualnosti i ljubavi, tijela i duha te neprimjerenost svakog uplitanja na razini tijela kao što su kontracepcija, abortus, manipulacije u prokreaciji novog života itd. Za razliku od životinja, seksualnošću na vidljiv način pokazujemo nevidljivu ljubav. Tijelom ispunjamo puninu našeg bića. I ono je stvoreno za to ispunjenje. U njemu nema srama — sram počinje onda kada ono postaje objekt i kad se može upotrijebiti kao objekt sebičnosti. Kao što sam autor kaže: »Teologija tijela prema učenju pape Ivan Pavla II. nije samo jedan izuzetan dar onima koji poučavaju i promoviraju prirodno planiranje obitelji. Ono je revolucionarno za Crkvu i svijet.... Ono kaže da čovjek živeći u skladu s istinskim značenjem svojega tijela, ispunjava pravi smisao svojeg postojanja. Kako? Smisao života je ljubiti kao što Bog ljubi i ovaj poziv na božansku ljubav i zajedništvo utisnut je u našu seksualnost... Tu mi nalazimo zakonitost darivanja upisanu u našu ljudskost. Zbog toga pogrešno shvaćanje i zlouporaba seksualnosti imaju takve zastrašujuće posljedice za pojedinca i društvo. Kultura smrti izrasta iz svijeta ljudi otuđenih od ženidbenog značenja njihova tijela. Ustvari, istočni grijeh pobliže označava subjektivni gubitak ili zamagljenje ženidbenog značenja tijela.... Svaki put kada muž i žena učine znak tjelesnog sjedinjenja, Bog ih poziva da se otvore njemu i njegovom vječnom planu, jer je ono znak nečega što nadilazi njihovu želju za ostvarenjem iskustva podijeljenog užitka... Brak je iskonski sakrament Božjeg vječnog misterija u svijetu. Kao što Ivan Pavao II. kaže, Bog poziva svakog muškarca i svaku ženu da budu svjedoci i interpretatori vječnog plana ljubavi. Sloboda

dara (freedom of the gift) i sloboda sama, leže u temelju ženidbenog smisla tijela i iskustva bračne ljubavi... — I riječ tijelom postade — i to je teologija tijela. Vječna borba između sebičnosti i sebedarja kao između istine i laži. I tako tijelo postaje kao putokaz na putu za raj.«

Drugo predavanje koje me se dojmilo pripremio je prof. Qian Shao–Zhen sa Šangajskog insituta za medicinu u Kini: »Uspješna primjena Billingsove ovulacijske metode u Kini«. U tom se predavanju navodi da je Kinesko ministarstvo zdravlja službeno uključilo BOM u Kinu 1995. godine te je do sada osnovano četrdeset BOM centara, u kojima poučavaju educirani učitelji. U Kini postoji 36. 854 učitelja metode koje su osposobili timovi iz Australije, predvođeni dr. Johnom i dr. Evelyn Billings. Danas metodu ispravno koriste 2.686.400 plodnih bračnih parova u Kini, s uspješnošću većom od spirale, te uporabna stopa efikasnosti u izbjegavanju trudnoće iznosi oko 99%. U 45.280 neplodnih bračnih parova uspješnost začeća je iznosila 32,1%. U populaciji koja je primjenjivala BOM, u odnosu na kontrolnu grupu, značajno se smanjio broj arteficialnih abortusa. BOM je u Kini postalo veoma popularan i prihvatljiv, a za mnoge i metoda izbora u planiranju obitelji — jer ne smijemo smetnuti s uma da je kineski narod pod velikim pritiskom depopulacijske politike, straha od djece, osobito ženske, te teškoća u osnivanju obitelji, a sve se to u takvom društvenom ozračju odražava na život obitelji. Nažalost, nitko iz Kine nije bio nazočan, pa čak ni sam predavač, nego je njegovo predavanje pročitao dr. Billings, koji i sam posljednjih godina sudjeluje u edukacijskim timovima u poučavanju BOM–a u Kini. Navodim zaključke ovog predavanja: »(1) BOM je dobro prihvaćena metoda kod raznih društvenih slojeva kineskog naroda. (2) Pouzdanost korištenja metode je viša od bakrene IUSD (spirale) TCu220c sa značajno nižom stopom iznenadnih trudnoća ($P < 0,01$). (3) Široka primjena BOM značajno umanjuje stopu namjernog pobačaja. (4) Kod neplodnih parova nepoznatog uzroka, BOM je metoda izbora za postizanje začeća.«

Nakon predavanja rad se nastavljao u šest radionica koje su većinom obrađivale postojeće, u praksi već provjerene programe edukacije djece, mladih i odraslih, koji se provode u školama, odnosno u okviru pastoralnog rada u župi.

U nastavku konferencije održan je Jubilarni međunarodni tečaj za učitelje BOM–a u kojemu je sudjelovala većina sudionika konferencije. Trodnevna cjelodnevna pouka s praktičnim radom i završnim pismenim ispitom omogućila je stjecanje dobrog temelja za daljnji samostalni rad na tom području. Uslijedila je plenarna diskusija i svečana dodjela diploma koje su osobno uručili bračni par Billings.

Od jubilarne zlatne mise na početku konferencije do sv. mise zahvalnice na kraju, svakodnevno smo slavili euharistiju s koloritom različitih jezika i napjeva i tako se osnaživali u jedinstvu i univerzalnosti svoje vjere i katoličanstva. U tome, ali i u mnogim drugim dimenzijama međusobnog komuniciranja, ovaj skup nije bio samo znanstvene naravi nego i više od toga — bio je to susret jedne velike »Billingsove obitelji«.